

СТ А Н О В И Щ Е

**на дисертационен труд на тема: „Оптимизиране на
подбора при 9-12 годишни таекуондисти“,
представен от Силвия Огнянова Илиева – Синигерова
с научен ръководител проф. Свилен Нейков, дн, за присъждане на
образователната и научна степен „Доктор“ в професионално
направление 7.6. Спорт**

Рецензент: проф. д-р Мария Василева Тотева

Проблемът за спортния подбор изисква заключенията да се базират на комплексно изследване на всички показатели, които го обуславят; да се разкрие корелацията между отделните характеристики и оценки, спецификите им; да се определи зависимостта между морфологичните признаци и физическата дееспособност. Установяването на критерии с висока прогностична стойност в периода на активен растеж на организма, провокира интереса на спортни специалисти, лекари, родители и т.н. В този смисъл изборът на темата има актуален характер.

Представеният дисертационен труд е в размер на 243 стр. в т.ч. 69 стр. приложения. Той е онагледен с 41 таблици и 36 фигури. Информационните източници са 145, от които 66 са на кирилица, 45 на латиница и 33 интернет сайтове.

Използвана е стандартната структура за подобен вид разработки, а именно:

- Характеристика на спорта таекуон-до с обсъждане на морфофункционалните промени при подрастващи и характеристика на двигателните им качества;
- Цел, задачи, методика и организация на изследването;

- Резултати и анализ в т.ч. създаване на нормативна база за оценка на физическото развитие и двигателната годност;

- Изводи и препоръки.

В глава Първа е направено походящо представяне на спорта чрез неговата история, развитие /в световен мащаб и у нас/, характеристика на тренировъчната и състезателна дейност, особеностите на правилника и др.

Разделът „Морфологични и функционални изменения при подрастващите“ обсъжда целенасочено, по системи анатомо-физиологичните характеристики на тази възрастова група. При тях е анализирано развитието на двигателните качества в хронологичен аспект, които са оптимална база за спортния подбор в таекуон-до.

Като цяло оценявам извършеният библиографски преглед като целенасочен, компетентен, въз основа на публикациите на голям брой автори. Той е базата за формираната работна хипотеза, която е ясна, но би могло да има по-изразен условен характер.

Представената цел на изследването е сравнително обширна и обобщава насоките, в които ще се търсят очакваните резултати от научата теза. Произтичащите 7 изследователски задачи конкретизират реализацията на изследователския проект.

Методиката на изследване е системно представна. Контингентът на изследването е подходящо формиран, а именно 137 тайкуондисти на възраст 9-12 години /99 момчета и 38 момичета/, представители на 9 български клуба, участници в Националния отбор на България по този спорт.

Експерименталните методи включват: 1/ антропометрични изследвания на 23 призна (дължини на тялото, обиколки, кожни гънки, диаметри на крайниците, соматотип, състав на телесната маса); 2/ 12 моторни теста за двигателната годност; 3/ 8 математико-статистически методи.

Резултатите и техният анализ са представени в Трета глава. Тя започва с обсъждане на информацията от анкетното проучване по проблема на 101 български и чуждестранни тренъори. От техните отговори на 30 въпроса се оформя заключението, че преобладаващото мнение за начални занимания по таекуон-до е 5-8 годишна възраст и 9-12 г. за начални състезателни участия. Идеята на докторантката да анализира мнението на специалистите отбелязвам като особено сполучлива и информативна.

Антропометричните признаци са анализирани подробно междуполово, както в абсолютни, така и в относителни стойности. Акцентът е върху характера на прираста им през отделните възрастови периоди. Чрез табличния материал и доброто онагледяване обсъжданията се обективизират, което се отнася и да следващите данни.

В раздел 2.2 се обсъждат резултатите от соматотипологичните изследвания, които показват значителна вариативност на отделните компоненти (особено екоморфния). В абсолютни стойности впечатляват високите показатели в еноморфията на момчетата над 60 кг., което може да бъде и здравословен проблем, налагащ съответен хранителен режим.

Съставът на телесната маса е върху 6 базови показатели, които са с достоверни различия в отделните категории. Информацията в този раздел би спечелила, ако имаше кратко обобщение за характеристиките на тези структурни характеристики.

Двигателната годност на изследваните лица е обсъдена подробно предвид тяхната голяма роля за конкретния вид спорт. Тук се обсъждат детайлно получените резултати.

Голямо достойнство на проучването е разкриване на корелационните зависимости между изследваните показатели за физическо развитие и двигателната годност. Въз основа на тях е направен факторен анализ, който заслужава много висока оценка в теоретичен и практически план, с оглед приложната стойност на

проекта. Научните резултати са позволили изграждане на обективна нормативна база и индекс за обобщена оценка на структурната и функционална годност на деца и подрастващи, трениращи таекуон-до.

Заключение

Въз основа на рецензираната дисертация „Оптимизиране на подбора при 9-12 годишни таекуондисти“ изказвам моето много голямо одобрение за безспорните научно-практически приноси на разработения труд.

С най-голяма убеденост предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на Силвия Огнянова Илиева - Синигерова образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методика на спортната наука“.

Рецензент:

Проф. д-р Мария Тотева, дмн

OPINION

With reference to doctoral dissertation "Optimising Selection of 9-12-years Taekwon-do Athletes" presented by Silviya Ognyanova Ilieva – Sinigerova for the award of Educational and Scientific Degree "PhD" in the scientific subject "Theory and Methodology of Sports Science" in professional field 7.6. Sports with scientific supervisor prof. Svilen Neykov, DSc.

Reviewer: prof. Dr. Mariya Vasileva Toteva, MD

The topic of sport selection postulates that the conclusions are based on a holistic examination of all relevant indicators. This includes the determination of intercorrelations between various characteristics and assessment of their specificities, as well as demonstrating dependencies between morphological indicators and physical capabilities. Establishing criteria with a high degree of prognostic reliability during a period of active growth of the organism, stirs the interest of sports specialists, medical doctors and parents alike. In this respect, the selected topic of research is of great relevance.

The submitted dissertation is 243 pages, including a 69 pages Annex and is illustrated by 41 tables and 36 figures. The sources of reference are 145, out of which 66 written in Cyrillic alphabet, 45 in Latin alphabet and 33 internet websites.

A standard structure for a dissertation of such type has been used, namely:

- Specificities of the sport taekwon-do including analysis of the morpho-structural changes in adolescents and characteristics of their motor skills;
- Aim, tasks, methodology and structure of the research;
- Results and analysis including developing a normative basis for assessment of the physical growth and motor fitness;
- Conclusion and recommendations.

Chapter I provides an appropriate introduction to the sport taekwon-do – presenting its history; development (world-wide and in Bulgaria); characteristics of the training and competitive activities, specificities related to the rules, etc.

The Chapter "Anthropomorphic and functional changes among adolescents" examines the targeted systematic anatomo-physiological characteristics of adolescents. The development of motor skills in the context of age has been studied, which is an optimal basis for the selection of athletes in taekwon-do.

Overall, I consider the performed literature review well-selected; adequate; based on the publications of a great number of authors. It is the basis of a clear and specific working hypothesis, which, however, could be better conditionally defined.

The introduced goal of the research is relatively broad and summarizes the methods by which the expected results of the working thesis will be collected. The subsequent 7 research tasks specify how the research project will be realized.

The methodology is systematically presented. The contingent of the study is appropriately determined, namely, 137 taekwon-do athletes aged 9-12 years (99 boys and 38 girls), representatives of 9 taekwon-do clubs, participating in the Bulgarian national team.

The research methods include:

1. 23 anthropometric indicators (body lengths, circumferences, skin folds, somatotypes, body mass composition);
2. 12 indicators for motor fitness;
3. 8 mathematical-statistical methods.

The results and their analysis are presented in Chapter III. The Chapter examines the results from the performed survey of 101 Bulgarian and foreign coaches. Out of their responses to the 30 questions, the conclusion is formed that the starting age of initial taekwon-do training activities is 5 -8 years, while 9 – 12 years is the age group for commencing first competitive activities. In this respect, I consider the researcher's approach particularly effective.

The anthropometrical characteristics are analysed in a detailed and gender-specific manner in absolute and relative values. The focus is on the nature of their growth during the different age periods. The graphic material supports and illustrates the discussion well. This applies also to the subsequent data.

Section 2.2. examines the results from the somatotypological studies, which show the significant variability of the separate components (especially the ectomorphic). The high endomorphic indicators in absolute values measured among boys over 60 kg are of great significance, which could subsequently present a health issue.

The body mass composition based on 6 indicators shows reliable differences in the separate categories. Here a short summary of the nature of these structural characteristics would have been beneficial to the study.

Considering their high importance for this sport, the motor abilities have been examined in detail among the researched contingent. The PhD candidate shows her professional competence by discussing the results in detail.

A considerable advantage of the study is the discovered intercorrelation between the studied indicators for physical growth and motor fitness. The following factor analysis deserves high appraisal considering the practical applicability of the project. The research results have allowed establishing an normative basis and index for assessment of the structural and functional capabilities of adolescent children practicing taekwon-do.

Conclusion:

Based on my review of the dissertation "Optimising Selection of 9-12-years Taekwon-do Athletes", I value highly the scientific and practical contribution of the research.

With a great conviction, I propose the esteemed jury to award Silviya Ognyanova Ilieva – Sinigerova the Educational and Scientific Degree "PhD" in the scientific subject 7.6. Sport.

Reviewer:

prof. Dr. Mariya Toteva, MD